

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

1 An quempiam suo mutilare membro sit licitum,

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

QVÆSTIO II.

DE MVTLATIONE
Membrotum.

S.Tho.2.2.quæst.65.

ARTICVLVS I.

Utrum quæpiam suo mutilare membro,
sit licitum.

Voniam animalis vita ex ea, quæ in membris, est constat post homicidium sequitur de membotum mutilatio, ne, utrum sit vlllo casu licita: Et arguitur à parte negatiua: Peccatum per hoc committitur, vti libro secundo ait Damascenus, quod receditur ab eo quod est secundum naturam, in id, quod est contra naturam: secundum autem naturam, auctore Deo corpus decet esse suis membris integrum, ergo contra naturam est illud mutilare. Secundo: Sicut anima ad totum corpus, sic & animæ partes ad partes corporis: vt 2. de Anima, auctor est Aristot. anima autem hominem priuare, nisi publica potestate non licet, ipsum occidendo, ergo neq; particularia membra, nisi eadem publica potestate licebit suis animæ partibus, hoc est potentij, orbare. Tertio Salus animæ salutis corporis præferenda est: nemini autem propter animæ salutem licet sibi membrum abscindere, puniuntur enim secundum præca Niceni Concilij statuta, qui se causa conseruandæ pudicitie castrauerunt: ergo ob nullam aliam causam amputatio vlla membri licita est. In contrarium est quod Exod. 21. iubetur, Oculum pro oculo, dentem pro dente, ac manum pro manu reddi.

Quæstio hæc duobus sensibus decidenda est, quatenus amputatio membri, aut publica auctoritate fieri potest, aut cuiusque priuata Nam & abscissionis causa, vel morbus esse potest spiritualis, puta voluntarium crimen, vel naturale corporis vitium. Respondetur ergo tribus conclusio-

nibus Prima: Sicuti publica potestate quis licite ob graue crimen priuari potest vita, ita & propter leuius truncari potest membrum. Probatur: Sicuti partes eiusdem humani corporis membra eius sunt, atque ad eò in eius seruitium, atq; ad miniculum creata, sic & singuli ciues membra suat totius reipublice ad eandem relata, & ordinata, ergo sicut de membris eiusdem corporis eo modo disponendum est, qui salutis totius corporis est congruentior, sic & de ciuibus singulis quatenus salutis reipublice est expedientius, membrum autem sanum absque detrimento corporis abscindi non potest, quia toti commodum est, sed tunc quando infectum nocet. Igitur si cuius nocementum intulit reipublice, sicut posset reipublica illum prorsus, dum crimen id meretur, extinguere, sic dum peccatum non est tam graue, potest ipsum mutilare, etiam si membrum quod abscinditur, corporali sanitate vigeret, effectque persone vtile. Secunda conclusio: Rursus dum membrum aliquod naturali morbo corruptum fuerit, ex voluntate ipsius ægroti abscindi potest ad eius seruandam vitam. Probatur, nam vnusquisque ius habet propriam seruandi vitam, ergo dum abscissio membri necessaria est, tunc perinde atque alia medicaminum genera potest illam quisque sibi optare. Quare & auctoritate etiam parentis, aut alius generis eius curam citra publicam facultatem id fieri potest. Tertia conclusio: Extra hos duos casus nulli per publicam auctoritatem, neque per consensum priuata persone licita est mutilatio. Probatur, qui vita totius ex membris constat. Quare sicut homicidium nemini licitum est, ita neque mutilatio. Adnotandum ergo discrimen est, quod propter spirituale vitium licet quidem reipublice hominem mutilare, non tamen ipsi priuata persone, sed vice versa, ob corporalem morbum licet infirmo sibi membrum consilio medici abscindi permitti, nõ tamen hoc reipublice minus est, vt eum cogere possit. Et ratio est, quia vnusquisque est suæ vitæ custos, reipublica verò boni communis. Quo fit, vt licet homicidium non nisi ob culpam fieri possit, mutilatio tamen licita etiam sit propter corporalem salutem. Sed nunquid non potest reipublica aut pater, aut prælatus filium aut subditum cogere, vt dum ad salutem

Dd 4 fuerit

Secunda conclusio.

Tertia conclusio.

Adnotandum discrimen.

Rogatio. Solutio.

NO
re
13

fuerit necessarium, membrum sibi permit-
tat abscindi? Respondetur quod republica
in hoc nullum habet ius prelatum verò
cogere possit subditum propter singularem
obedientiam illi promissam, ut medicami-
na admittat, quæ commode recipere po-
test. At verò quod ingentissimum dolore
in amputatione membri, aut corporis inci-
sione ferat, profectò nemo cogi potest,
quia nemo tenetur tanto cruciatu vitam
seruare. Neque ille censendus est sui homi-
cida. Imò verò est illa Romani vox dam-
crus illi aperiretur, Non est tanto dolore
digna falis. Tertia demum conclusio abs-
que alia exceptione generalem continet ve-
ritatem. Nulla enim de causa, præter iam
exceptas, vlli licet, à se membrum extirpare.
Summa enim videri potest ad extirpan-
dos carnis agones: quam ob causam Ori-
gen. in Histo. Ecclesiast. li. 6. c. 6. ferit sese
castrasse, quo ad literam, ut forte arbitra-
tur, verbum impletet euangelium de eu-
nuchis qui se castrauerunt propter regnū
caelorum. Quod tamen flagitium illi fuit,
ut decretum habet Concilij Nicensi, cano-
si quis à medicis, dist. 35. licet zelus & casti-
tatis indicium, laudi sit illi tribuendum.
Neque verò Marci factum, qui, ut eius ha-
bet historia, pollicem sibi ex nimia humili-
tate resecuit, ne inuitis sacris initiaretur,
laude dignum est, nisi reuelatione aliqua
protegatur. Hoc autem restat haud distul-
mulandum dubium, vtrum qui, ut excu-
pli gratia dicamus, ferro manum haberet,
aut quoduis aliud membro muro illigatus
si ignis flammam ipsum iam iam inuasuram,
aut irruentes hostes aliter effugeret
non posset quam membrum sibi amputan-
do, id sibi liceret? Apparet enim nequaquam
id iure posse. Perinde enim casus huiusmo-
di habere videtur atque is quem supra
refutauimus. Videlicet si quis tibi mortē
minaretur, nisi tu tibi ipsi membrum rese-
cueris. Diximus enim id tibi non licere. Re-
spondetur nihilominus non esse similes:
immo in presentiu euentu, nisi meum me-
fallit iudicium, ius illi misero fauet, ut illo
modo mortem euadat. Nam quando alie-
ri tibi minatur mortem, ab extrinseco est
abscissio membri necessaria, & ideo tibi
non licet quando verò alligatus es, iam est
ab intrinseco. Quare sicut si te canis denti-
bus teneret posses patrem illum incidere,
& si oculus esses, ex illis de fenestra posses

cum periculo frangendi membri. Simile
ius est in casu nostro. De irregularitate ve-
rò tam mutilantium quam multilatorum
ut dicere pergamus, quæ est mutilan-
tem irregularitatem contrahere. Nam cum
tot capitulis citatis tit. de homic. constitu-
tum sit, homicidium irregularitatem in-
ducere, & membrum quodcumque pars sit
vitæ, consequens sit, ut mutilator quadam
tenus homicida censetur, hoc est mem-
bri occisor, atque adeo irregularis, ut opti-
mè doctores norant post glossam supra ci-
taram in Clem. de homic. vbi ambo com-
ponitur verba, occidere, & mutilare. Qua-
re non sufficit ad irregularitatem, quod
quis membrum debilitet, imò forte neque
quod ipsum citra deruncationem mortifi-
cet. Nam præ sunt restringenda, & iura
non loquuntur nisi de mutilatore. Adno-
tauit autem eadem gl. intelligendum esse
mutilationem membri principalis, atque
hactenus rationi consonat. Exemplum au-
tem quod subdit, nempe quod abscisso di-
giti irregularitatem non inducat, non vlti-
adeo veritatem continere videtur, tameti-
pleriq; Iuriconsultorum in eadem persi-
stât inia cum hac moderatione, qd dignus
ille non sit index, aut pollex, quibus diuini
corpus apprehenditur. Et ratio eorum est,
quod ceteri non sunt principalia membra
vtpotè qui præcipua non habeant officia,
iuxta verbum Apostoli ad Rom. 12. vti est
oculus, & manus, &c. At verò forte proba-
bilior est contraria Caiet. assertio, nã re-
ra digitus quisque officium habet, licet nõ
ia præcipuū sicut pollex, aut index. Qui au-
tem particulam in digiti vel sibi, vel alie-
ri abscinderet, eo non esset irregularis, qd
parum pro nihilo reputatur. Quo autè ad
mutilatos & truncos descendamus, id pri-
mum adnotandū ob aliã rōnem eos habe-
ri irregulares, quam mutilares. Illi, quia
seferuntur, in habiles facti sunt isti autē
quia suo ipsorum corporis habitu inepi-
ae perinde indecentes existunt, vti sacris al-
taribus administrēt. Nam & antiquius ve-
Leuit. 22. memoriæ proditum est nullum
aial quod cæcum esset aut truncus, aut fra-
ctum, aut testiculis sectis, aut tonsis, licebat
offerre Dño. Etenim si ad principiu men-
fastales non admittuntur administrari, mul-
to minus eos decet diuina mysteria tracta-
re. Hac rōne in Concilio Niceno eiuismo-
di corpore vitati ab ecclesiastico munere
abacti

VoxMa
11j.

Origen.

Dubiū.

Absti sunt, vt can si quis a medicis 55. di
 fin. refertur. Postquam sanctionem subse-
 quare sunt alia tam Concilij Arelatenis
 quam Gelasij, atque aliorum pontificum:
 vt eadem distin. cap. hi qui, atque alijs, le-
 gitur: Atqui illi præcipue a sacris functio-
 nibus inbibentur, qui sinistre Euange-
 liam audientes, quo carni resisterent, vo-
 lentes sectisunt, quibus canonibus post sub-
 scripsit Alexand. 7. toto titu. de corpo. vi-
 tiar. Immo & deformitas si grauis sit in
 oculo, quamuis sit natiuitatis vitium, pro-
 motionem prohibet. Qui autem sanitatis
 gratia medicorum consilia secantur, non
 ideo recluduntur inhabiles ad sacerdotium:
 vt habetur eadem distin. can. si quis pro-
 agitudine, & de corpo. vitiar. vtroque ca-
 pit. ex parte Neque solum membri princi-
 palis abscissio, qualis est manus, irregulari-
 tatem inducit: vt habetur capit. exposuisti.
 eodem tit. quod immo & si quis partem di-
 giti sibi abscidit: vt habet can. qui partem,
 55. distin. Sed intelligitur quod sit tanta,
 vt sine scandalo tangere sacrosanctum sa-
 cramentum nequeat. vt exponitur de cor-
 po. vitiar. cap. 1. & cap. vltimo Et forsân le-
 nior causa requiritur in mutilante, vt fiat
 irregularis, quam in mutilato. Nam in mu-
 tilate abscindere digitum, vt diximus,
 forsân sufficit, quia membrum occidit: in
 mutilato vero requiritur, quod sit vel infi-
 gnis deformitas: siue a calu, siue a natui-
 tate proueniat.

Ad primū arg.
 Ad secundū arg.
 Ad tertium arg.
 Ad quartū arg.
 Ad quintū arg.
 Ad sextū arg.
 Ad septimū arg.
 Ad octauū arg.
 Ad nonū arg.
 Ad decimū arg.
 Ad undecimū arg.
 Ad duodecimū arg.
 Ad tredecimū arg.
 Ad quatuordecimū arg.
 Ad quindecimū arg.
 Ad sedecimū arg.
 Ad decemseptimū arg.
 Ad octodecimū arg.
 Ad decemnonū arg.
 Ad viginti arg.
 Ad viginti unū arg.
 Ad viginti duū arg.
 Ad viginti tres arg.
 Ad viginti quatuor arg.
 Ad viginti quinque arg.
 Ad viginti sex arg.
 Ad viginti septem arg.
 Ad viginti octo arg.
 Ad viginti novem arg.
 Ad triginta arg.

ad bonum publicum nullatenus se homo
 potest illa priuare: sed sola reipublica illam
 habet potestatem: membra tamen ordinā-
 tur ad vitam: & ideo persona ipsa, quæ suę
 custos est vitæ potest membrum causa vi-
 tæ reserare. Ad tertium denique responde-
 tur, quod abscissio membri corporalis co-
 est licita, quod necessaria esse solet vitæ ser-
 uandæ. At vero salutem ad spiritualem
 nunquam est necessaria. Nam peccatū per
 quod anima moritur, vbique & semper vo-
 luntati subiacet: alias non esset peccatum.
 Et fidelis Deus, vt ait Paulus maiorem ho-
 mini tentationem non permittit, quam ip-
 se per eius gratiam superare potest. Qua-
 propter verbum illud, Si oculus tuus scan-
 dalizat te, erue eum, & si dextera manus
 tua scandalizat te, abscinde eam, non eo-
 dictum est, quod esse possit vnquam neces-
 sarium, sed vel hyperbole est, vel alium sen-
 sum facit moralem de occasio. bus ampu-
 tandis, ut sancti interpretantur, & nos etiā
 pro modo illic nostro expositum reliqui-
 mus. Vnde super illud Mat. h. 19. Sane eu-
 nuchi, qui se castrauerunt propter regnū
 celorum, ait Chrysost. Non per membro-
 rum abscissionem, sed per malarum cogi-
 tationem interemptionem.

Ad ter-
tiū arg.

Chryso-

ARTICVLVS II.

Vtrum liceat patri filios, aut dominis
seruos verberare.

Post mutilationem sequitur de alijs ver-
 beribus illi annexis dicere. Et quia nō
 dubitatur quin reipublica id sit licitum,
 inquitur de patribus an liceat verberare
 filios. Ait enim Phil. 10. Ethic. ca. 1. i. quod
 patris præceptio vires non habet, neque
 cogendi necessitatem, neque villius pror-
 sus viri, nisi sit princeps, uei beratio autem
 quædam est coactionis species, ergo id pa-
 tribus non conuenit, neque vero dñis. Se-
 cundo arguitur. Si id parentibus ac domi-
 nis licitum esset, cum ad fraternam corre-
 ptionem pertineat, cuiusque personæ
 idem suffragaretur ius, vt quem libet ver-
 berare corripiendo posset. In contrarium
 aut est illud Proue. 13. Qui parit uirga,
 odit filium suum. Et infra c. 2. Noli sub-
 trahere a puero disciplinam. Et Ecclesiast.
 13. Seruo maleuolo torura & compedes.
 Ad

Primū
argum-
partis
negati-
ue ex
Ariste.

Argu. 2.

NO
RE
LUS
III
13